

**Ομιλία του Αντιπροέδρου
του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών
κ. Δημ. Δασκαλόπουλου**

**στην εκδήλωση της ΓΣΕΕ και της ΕΥΕΠ
«Κοινωνική Περιβαλλοντική Ευθύνη
και Μηχανισμοί Ελέγχου»
27 Μαΐου 2005**

Κυρίες και κύριοι,

Η ευρωπαϊκή πολιτική απέναντι στο περιβάλλον, αντιμετωπίζει στις μέρες μας νέες προκλήσεις, που έχουν οδηγήσει σε αναμόρφωση των μέχρι σήμερα ακολουθούμενων προσεγγίσεων. Όλο και περισσότερο γίνεται εμφανές ότι οι νομοθετικές παρεμβάσεις ίσως να μην είναι επαρκείς για να επιφέρουν τις απαραίτητες αλλαγές ώστε να διασφαλιστεί η θεμιτή αειφορία. Δηλαδή η ισόρροπη περιβαλλοντική οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Μέχρι σήμερα η πολιτική αυτή έχει συσσωρεύσει περισσότερα από 600 ευρωπαϊκά νομοθετήματα από τα οποία πάνω από τα 150 αφορούν άμεσα τη βιομηχανία.

Με τη σειρά τους αυτά συνθέτουν ένα πλαίσιο θεσμών και διαδικασιών που είναι δύσκολο να ενσωματωθεί στο σύνολό του στην καθημερινή μας πρακτική, ενώ είναι ταυτόχρονα περιοριστικό και αλληλοεπικαλυπτόμενο.

Η γενικότερη αίσθηση είναι ότι η συνεχώς αυξανόμενη νομοθετική παρέμβαση, χωρίς σαφή μακροχρόνια στρατηγική κατεύθυνση και οικονομική και κοινωνική αξιολόγηση, δεν μπορεί να αξιοποιήσει με τον βέλτιστο τρόπο τους περιορισμένους οικονομικούς και τεχνολογικούς πόρους ενώ μπορεί να επιβαρύνει υπέρμετρα την ευρωπαϊκή μεταποίηση.

Για τον λόγο αυτό, είναι ήδη φανερό ότι οι νέες προσεγγίσεις ως προς την άσκηση περιβαλλοντικών πολιτικών έχουν αρχίσει να λαμβάνουν επιπροσθέτως υπόψη τα κριτήρια της οικονομικής αποδοτικότητας και της κοινωνικής αποδοχής.

Δεν θέλω να δώσω την εντύπωση ότι πιστεύω πως οι δύο από τις συνιστώσες που συνθέτουν την έννοια της αειφορίας, δηλαδή η οικονομική ανάπτυξη και η περιβαλλοντική προστασία είναι μη συμβατές.

Σε ότι αφορά τη βιομηχανία ο ΣΕΒ δεν συμμερίστηκε αυτήν την άποψη θεωρώντας ότι :

- η ανάδειξη της έννοιας της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης πρέπει να αποτελεί έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους της πολιτικής που ακολουθούν οι ελληνικές επιχειρήσεις και των πρακτικών τις οποίες εφαρμόζουν.

Στο πλαίσιο της επιλογής αυτής η ευαισθητοποίηση απέναντι στην ανάγκη διαφύλαξης του φυσικού περιβάλλοντος πρέπει να αποτελεί βασική υποχρέωση απέναντι στο κοινωνικό σύνολο.

- Μία σωστά σχεδιασμένη περιβαλλοντική πολιτική όχι μόνον δεν έχει αρνητικές επιπτώσεις σε όρους ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν μοχλός ανάπτυξης.

Έχοντας κατά συνέπεια απεγκλωβισθεί από το δίλημμα: περιβάλλον ή ανταγωνιστικότητα η ελληνική βιομηχανία επιδιώκει την αειφορική της ανάπτυξη μέσα από ένα σωστά σχεδιασμένο και σύγχρονο πλαίσιο περιβαλλοντικής πολιτικής.

Ποιες, όμως, πρέπει να είναι οι συνιστώσες μιας τέτοιας πολιτικής; Αυτή, κατά τη γνώμη μου, θα πρέπει να χαρακτηρίζεται:

1. Από περιβαλλοντική αποτελεσματικότητα που θα υπηρετείται από στόχους ποσοτικούς ή ποιοτικούς ιεραρχημένους, ρεαλιστικούς ως προς την επίτευξή τους, μετρήσιμους και προπάντων διαφανείς στην κοινωνία.
2. Από οικονομική αποδοτικότητα. Θεωρούμε απαραίτητο ένα σταθερό και προβλέψιμο πλαίσιο πολιτικής που να μεριμνά για τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μετρώντας τις επιπτώσεις των λαμβανομένων μέτρων σε αυτή..

Θα ήθελα στο σημείο αυτό να επισημάνω ότι τόσο η Πολιτεία όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να λάβουν σοβαρά υπόψη το ότι η υπόθεση της διαφύλαξης του φυσικού περιβάλλοντος δεν πρέπει να συνιστά μονομερή υποχρέωση της Ευρώπης απέναντι στην παγκόσμια κοινωνία. Το εξήγησε εξάλλου γλαφυρά και ο κ. Επίτροπος.

Οι δε ευρωπαϊκές επιχειρήσεις δεν μπορούν να υφίστανται αυτό που σήμερα συνηθίζουμε να χαρακτηρίζουμε σαν «environmental dumping» από ανταγωνιστές τρίτων χωρών που είτε λειτουργούν πιο απελευθερωμένοι είτε πολλές φορές και χωρίς καμιά - έστω και στοιχειώδη - υποχρέωση συμμόρφωσης σε περιβαλλοντικές προδιαγραφές.

3. Από κοινωνική αποδοχή.
4. Από προαγωγή συμφωνιών σε εθελοντική βάση. Έχει διαπιστωθεί ότι η ενθάρρυνση πρακτικών αυτορύθμισης ως εργαλείου περιβαλλοντικής προστασίας οδηγεί τις επιχειρήσεις στην υιοθέτηση ενεργού ρόλου και στην εξεύρεση λύσεων αποτελεσματικών ως προς το κόστος και προσαρμοσμένων σε ταχύτερη επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων.

Είναι σημαντική πιστεύω η ενθάρρυνση της περαιτέρω προώθησης του θεσμού σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και σε εθνικό όπου μέχρι σήμερα δυστυχώς δεν έχουν γίνει ακόμα αρκετά.

Στην επίτευξη του κοινού μας στόχου δηλαδή της αειφόρου ανάπτυξης, είναι δύσκολο να προχωρήσει ο καθένας μόνος. Έννοιες όπως η διαφάνεια ως προς τους τιθέμενους στόχους, οι επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα, η αποδοχή και οι πρακτικές αυτορύθμισης παραπέμπουν σε εμπλοκή όχι μόνον των επιχειρήσεων αλλά και των λοιπών φορέων της κοινωνίας (εργαζόμενοι, αυτοδιοίκηση, μη κυβερνητικές οργανώσεις, κ.λπ.).

Είναι πολύ ενθαρρυντικό ότι το κύριο χαρακτηριστικό του σύγχρονου περιβαλλοντικού γίνεσθαι στην Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει πλέον έμφαση στη διαβούλευση και τη συναίνεση και επιδιώκει τις συνεκτικές διαδικασίες. Με χαρά διαπίστωσα ότι αυτό ήταν και το πνεύμα που κυριάρχησε απόψε εδώ.

Θα ήθελα πριν ολοκληρώσω την παρέμβασή μου να αναφερθώ και στο ζήτημα των ελέγχων.

Είναι γεγονός ότι η βιομηχανία ήταν για αρκετές δεκαετίες η μόνη δραστηριότητα, η οποία ελεγχόταν συστηματικά ως προς τη συμμόρφωσή της στην περιβαλλοντική νομοθεσία και τις απορρέουσες προδιαγραφές.

Θέλω δε να επισημάνω ότι η οργανωμένη μεταποιητική επιχείρηση έχει πέρα από υποχρέωση, και συμφέρον να αναδεικνύει την περιβαλλοντική της ευαισθησία κατά συνέπεια λειτουργώντας σε αρκετές περιπτώσεις ακόμα και καθ' υπέρβαση των θεσμοθετημένων.

Τούτο δε επειδή επιδιώκει όχι μόνο συνθήκες καλής γειτονίας, αλλά και ένα καλό όνομα απέναντι σε ένα καταναλωτικό κοινό που διακρίνεται από μία προϊούσα περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση.

Αυτή είναι η επιχείρηση (και ευτυχώς παραδείγματα υπάρχουν αρκετά και βαίνουν αυξανόμενα) που θέλει να βλέπει τα θεσμοθετημένα όργανα περιβαλλοντικού ελέγχου σαν αρωγούς στην προσπάθεια της και όχι σαν μέσο εκφοβισμού. Είναι δε πάντα έτοιμη να ανταποκριθεί σε κάθε ανάγκη βελτίωσης και να αποκαταστήσει τις όποιες αποκλίσεις, για τις οποίες σε αρκετές περιπτώσεις δεν είναι η ίδια υπεύθυνη.

Εκφράζει όμως παράλληλα την επιθυμία και οι αρμόδιοι φορείς να επιδεικνύουν το ίδιο πνεύμα συνεργασίας δεδομένου ότι ο στόχος είναι κοινός.

Η κα Χονδρού εξέφρασε αυτό το πνεύμα και εύχομαι αυτή η νοοτροπία της διαβούλευσης και του φιλικού και εποικοδομητικού ελέγχου σύντομα να διαπεράσει το σύνολο του δυναμικού της υπηρεσίας της και τις άλλες ελεγκτικές υπηρεσίες.

Αυτό όμως δεν συμβαίνει πάντα. Μάλιστα σε κάποιες περιπτώσεις η επιχείρηση γίνεται κοινωνός των όποιων ευρημάτων που στοιχειοθετούν περιβαλλοντική ασυνέπεια από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή ακόμα (στο όχι και τόσο μακρινό παρελθόν) από επίσημα δελτία τύπου των αρμοδίων υπηρεσιών χωρίς τα ευρήματα να της έχουν κοινοποιηθεί επίσημα και χωρίς να της έχει δοθεί η δυνατότητα αντιλόγου.

Καλό θα ήταν τα προαναφερθέντα να αποτελέσουν αντικείμενο προβληματισμού έτσι ώστε να αποφευχθούν στο μέλλον άδικες συμπεριφορές και πλήγματα στην αξιοπιστία των θεσμοθετημένων μηχανισμών.

Σας ευχαριστώ.